

Φος στρατιωτῶν, ὅλων ἔξωπλισμάνων· καὶ περὶ τὰς ἔνδεκα σχεδὸν ὥρας ἀπέτεμεν ὁ δῆμος τὴν κεφαλὴν τοῦ πλέον λαμπροῦ, τοῦ πλέον ἴσχυροῦ, καὶ τοῦ πλέον δυστυχοῦς βασιλέως τῆς Εὐρώπης, Λοδοβίκου δεκάτου ἔκτου. Ἐμεινε μέχρι τῆς τελευταίας ὥρας σταθερός καὶ μεγαλόψυχος, καὶ ἐδέχθη τὸν θάνατον μὲν μεγάλην ὑποταγὴν εἰς τὰς ἀπορρήτους βουλὰς τῆς Προνοίας· τὴν τελευταίαν ὥραν ὀλίγα λεπτά πρὸ τῆς ἀποτομῆς, δὲ τὸν ἀνέβασσαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἔστρεψεν ἔνθεν κάκειθεν τοὺς ὄφελαλμοὺς, εἶδε τὸν περιεστῶτα λαὸν, καὶ ἡδέλησε νὰ λαλήσῃ πρὸς αἰτὸν, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀφῆκαν· τελευταῖα λόγια ἤκουσαν ἀπὸ τὸ στόμα του δοσοι τὸν ἐπιλησίαζον, “Συγχωρῷ ἀπὸ καρδίας σὸν μου τοὺς ἔχθρούς.”

Τοιοῦτον ἐστάθη ἐν συντομίᾳ τὸ τραγικὸν τίλος τοῦ βασιλέως. Συνέβη καὶ εἰς τὸν θάνατον αἰτοῦ ἄλλο γενναῖον ἔργον, δμοιον τρόπον τινὰ μὲ τὸ τοῦ Μαλεσέρβου. Μόνος ὁ ράπτης του ἐδείξεν εἰς αὐτὸν σπλάγχνα οἰκτιρμᾶν, καὶ ζητήσας ἀπὸ τὴν σύνοδον τὸν νεκρὸν Λοδοβίκον, τὸν ἐνταφίασεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἀγίας Μαγδαληνῆς.

Τὴν παραμονὴν τῆς ἀποτομῆς ἵδεν ὁ δυστυχέστατος βασιλεὺς τὴν γυναικα, τὴν ἀδελφήν, καὶ τὰ τέκνα του. Ἐμεινε μὲν αὐτοὺς δύο ἡμίσους ὥρας. Τὴν ἡμέραν τῆς ἀποτομῆς τὸ πρωΐ, πρὶν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἔζητησε καὶ πάλιν ἡ οἰκογένειά του νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Λοδοβίκου διὰ νὰ τὸν ἀσπασθῶσι τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν· ἀλλ’ αὐτὸς δὲν κατένευσεν εἰς τὸ ζήτημά των, μὴ θέλων νὰ αἰξῆσῃ τὴν ἀπαρηγόρητον λύπην των.

Ἐπεται καὶ συνέχεια.

ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΦΥΧΡΟΤΗΤΟΣ.

ΤΙΣ ἄρα γε εἶναι ἡ κυριωτάτη αἰτία, διὰ τὴν δποίεν πολλοὶ τῶν Χριστιανῶν, κατὰ τοὺς ἡμετέρους μᾶλιστα καιρούς, ἀποβαίνουσι τόσον ψυχροί, ἢ καὶ παντάπασιν ἀδιάφοροι πρὸς τὰ θεῖα, καὶ ἐπομένων δοῦλοι τῶν ἀδίκων τῆς σαρκὸς ἐπιθυμῶν; διὰ τὸ ἄλλο, παρὰ διότι θεωροῦσι τὴν προσευχὴν ὡς δεισιδαιμονίαν, ἢ ὡς συνήθειαν τῶν μελαγχολικῶν, ἢ, τὸ μετρώτερον, ὡς χρέος μόνων τῶν μοναχῶν καὶ τῶν ἀσκητῶν· ὡς ἀν ἔχωσιν αὐτοὶ μικροτέρας παρ’ ἔκεινους ἀσθενεῖς, δλιγωτέρας ἀνάγκας, τελειοτέρων γένεσιν, ἀλλην ψυχὴν, ἀλλην πίστιν, ἀλλον δημιουργὸν καὶ σωτῆρα, παρὰ τὸν Θεὸν τοῦ παντός! Μετά τίνος μεγιστᾶν τῆς γῆς νομίζουσιν εὐδαιμονίαν νὰ συλλαλῶσιν ἀγάνδεγονται κόπους, προσάλλουσι μεσίτας, ὑποφέρουσι καταφρονήσεις, κολακεύουσι καὶ τοὺς θυρωρούς, ὥστε νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἡγεμόνος. Ἀλλ’ εἰς τὰ πάμφωτα παλάτια τοῦ βασιλέως τῶν οὐρανῶν ὀκνοῦσι νὰ ἐμβαίνωσιν ἑτοίμας καὶ ἀκωλύτως, καὶ νὰ θεωρῶσιν νοερῶς τὴν δόξαν τοῦ προσώπου του. Εἰς τῶν φιλων αὐτῶν τὰς οἰκίας καὶ πάσας ἀλλας ἰδίας καὶ δημοσίους οἰκοδομάς συχνάζουσι, καὶ διημερεύουσι πολλάκις, διάγοντες εὐαρέστως· ἀλλὰ τοὺς ιεροὺς ναοὺς ἀποστρέφονται, καὶ φεύγουσι τοὺς οἴκους τῆς προσευχῆς παρυμοίως, καθὼς οἱ κακούργοι τὴν ὄψιν τῶν κριτηρίων. Διὰ τοῦτο μᾶλιστα τῶν τοιούτων ἡ καρδία ψυχραίνεται πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· διότι τῆς θείας ἀγάπης εἶναι, τρόπον τινὰ, μέτρον

ἡ προσευχή. Ὁλίγον ἡ πολὺ προσεύχεσαι; πολὺ ἡ ὀλίγον ἀγαπᾶς δὲν προσεύχεσαι παντάπασι; παντάπασι δὲν ἀγαπᾶς τὸν Θεόν. Ὅταν ἡ ψυχὴ, πλανηθεῖσα πρῶτον ὑπὸ τῶν παθῶν καὶ τῆς φθυμίας, διακόψῃ παντελῶς τὴν ἀσκησιν καὶ μελέτην τῆς θείας· αἱ λατρεῖς, οἵτις διατρέφει τὴν ἐπίγνωσιν καὶ ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τὸ ἄλλο πλέον ἔπειτα μένει νὰ πάθῃ, παρὰ παντελῆ λήθην τοῦ Θεοῦ; Διὰ τοῦτο οἱ τοιοῦτοι εὐρίσκουσι πολλὰς ἀμφιβολίας καὶ ἀντιφάσεις εἰς τὰ ὑψηλὰ τῆς Πίστεως δόγματα, πολλὰ πολλάκις ἀποβάλλουσι, θέλοντες νὰ ἤνται σοφώτεροι τῆς σοφίας, νομιμώτεροι, τῶν νόμων, δικαιότεροι τῆς δικαιούσης, φιλανθρωπότεροι τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ! Καὶ πρὸς μὲν τὴν μελέτην τῆς θείας Γραφῆς ἐπαγδίζουσι, καθὼς ποτε πρὸς τὸ μάννα οἱ Ἰουδαῖοι, ἀρέσκονται δὲ μᾶλλον εἰς τὰ ὕεια κρέατα καὶ τὴν Αἰγύπτιον τροφὴν τῶν ψευδωνύμων γνωσσεων τῆς δοξοσοφίας· καὶ καυχῶνται πρεσβεύοντες πολλὴν ἀνεῖθιρησκείαν, ὅχι τὴν Εὐαγγελικὴν καὶ Χριστιανικὴν καὶ ἀληθινὴν ἀνοχὴν, ἀλλ’ ἀπολυτὸν τινὰ καὶ πάντη ἀπεριόριστον ἀδιαφορίαν τῶν περὶ Θεοῦ θρησκευμάτων, δογματιζόντες, δτοι δύναται καθεῖται, ἀν θέλη, καὶ δτον θέλη, καὶ δτως θέλη νὰ λατρεύῃ τὸν Θεόν· διότι πρῶτον ἔσθυσαν αὐτοὶ εἰς τὰς ἑσαῦτων ψυχὰς πᾶσαν διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἀληθινῶν καὶ τῶν ἐσφαλμένων περὶ Θεοῦ φρονημάτων, καὶ πάντα μετ’ ἐπιγνώσεως καὶ φιλανθρωπίας ζῆλον περὶ τὰ δικαιώματα τῆς θείας λατρείας. Οὕτω δὲ κατεσκοτισμένοι μὲν τὸν νοῦν ὑπὸ τῆς ἀπάτης, τεταρχαγμένοι δὲ τὰς ψυχὰς ὑπὸ τῶν ἀγρίων πτωῶν, τὰ δποῖα στρατοπεδεύουσιν εἰς τὰ σπλάγχνα των, δὲν βλέπουσιν εἰς τὸν κόσμον εἰ μὴ τυφλήν τινὰ σύγχυσιν καὶ ἀταξίαν καὶ ταραχήν. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ τύφου καὶ τῆς ἀλαζονείας πευστημένοι, καὶ πλήρεις μὲν ὄντες τῆς ἑσιτῶν ἰδέας καὶ ἀπολήψεως, ἔρημοι δὲ παντάπασι τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· καὶ μόνον μὲν ὄρθον καὶ ἀληθές νομίζοντες δτοι φρονοῦσιν αὐτοὶ, μόνον δὲ καλὸν καὶ ἀγαθὸν δτοι ἐπιθυμοῦσι, στάθμην δὲ τῶν πράξεων καὶ νόμων ἔχοντες τὸ ἰδιον συμφέρον, τὸ δὲ δίκαιον θεωροῦντες ὡς ἀπόλυτον ἰδιοκτησίαν τοῦ πανουργοτέρου δτοι τὴν Ισχυροτέρου, καὶ πᾶσαν εὐτυχίαν θυγατέρα τῆς βίας δτοι τῆς ἀπάτης, ἀποβαίνουσι, τέλος, ἀδίκοι καὶ ἀρραγες, σκιρτῶντες καὶ ταρδιτοντες καὶ ἀναστατώνοντες καὶ οἴκους καὶ πόλεις καὶ ἐπιχρήσας, δτοι δολοι καὶ πλάνοι καὶ ὑποκριταί, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι ὑπὸ τῶν δμοίων, ἔως οὖ, τέλος, ἔξολοθρεύοντες δτεθρον κακὸν, διὰ τὸν ἀπὸ Θεοῦ ἀπομακρυσμόν. Ἰδοὺ οὶ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπὸ λοιονταὶ·—ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.

Ο ΕΝ ΛΙΣΒΩΝΙ ΜΕΓΑΣ ΣΕΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 1755.

Τέλος ἡπὸ Σελ. 22.

ΜΗ τολμᾶν καὶ πάλιν νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν αὐτὴν στενὴν ὁδὸν, τὴν ὁποῖαν κατὰ θείαν τινὰ πρόνοιαν ἀσφαλεῖς διέβην ἀρχήτερα, ἐπέστρεψα εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ ποταμοῦ, δστις τῶρα ὀλίγον ἐφαίνετο τεταρχαγμένος. Ἐντεῦθεν προβαίνων δχι ἀκινδύνως, ἔφθασα ἔμπροσθεν τοῦ Ἰρλανδικοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Σώματος, τὸ ὁποῖον κρημνισθὲν εἶχε καταπλακώσειν μέγα πλῆθος τῶν λειτουργούμενων, καὶ τινας τῶν ιερομονάχων· οἱ διασωθέντες ἴσταντο εἰς τὴν ἔξω τοῦ μοναστηρίου πλατεῖαν, μὲ κατηφεῖς δψεις τοὺς σωροὺς τῶν ἐρειπίων βλέποντες. Διευθύνθην ἀπὸ τὸ μέρος τοῦτο πρὸς τὸ παλάτιον ἀλλὰ μοῦ ἐμπόδισαν τὴν πρόσοδον τὰ χαλδσματα ἐνὸς τῶν θεάτρων, οἰκοδομῆς στερεωτάτης καὶ μεγα-

λοπρεπεστάτης, πρὸ μικροῦ τελειωθείσης μὲ ἀδροτάτην δαπάνην.

Μετὰ πολλὰ προτόματα κατευδώθην, τέλος, εἰς τὴν μικρὰν πλατεῖαν τοῦ παλατίου, καὶ ρίφας ὀλίγα βλέμματα εἰς τοὺς βασιλεικοὺς θαλάμους εἶδον ἀπαντας κατέρρειμένους, ὥστε, ἀν εύρισκοντο ἔκει τὰ διάφορα τῆς βασιλεικῆς οἰκογενείας μέλη, δὲν ἡμίπορουν ἐκτὸς διὰ θαύματος νὰ σωθῶσι. Τῆς πλατείας ταύτης κατεῖχε τὴν μίαν πλευρὰν ἡ πατριαρχικὴ ἔκκλησία, ὅπου καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσύχναζεν· ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης πλευρῆς ἦτο κτίριον μεγαλοπρεπέστατον, ἀτελείωτον εἰσέτε· καὶ τῆς μὲν ἔκκλησίας εἶχε· αἰταπέστεν ἡ στέγη καὶ μέρος τῶν ἐμπροσθίων τούχων· τὸ δὲ ἄλλο οἰκοδόμημα, μ' ὅλην αὐτοῦ τὴν στερεότητα, τόσον εἶχε κλονηθῆν, ὥστε διάφοροι μεγάλαι πέτραι κατέπεσον ἐκ τῆς κορυφῆς· καὶ πᾶν μέρος ἐφαίνετο διεσχισμένον. Ἡ πλατεῖα ἔγεμεν ἀπὸ παντὸς εἴδους ἀμάξας, ἵππους καὶ ἡμιόνους, παρητημένα ὑπὸ τῶν ἀμάξηλατῶν καὶ θεραπόντων, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν κυρίων.

Οἱ δὲ εὐγενεῖς καὶ ὁ κλῆρος, οἱ τὴν ιερὰν ἀκολουθίαν ἀκροαζόμενοι δὲ ὁ σεισμὸς ἥρχισεν, ἔφυγον βιαστικῶτατοι, καθεῖς δπου ὠδήγησεν αὐτὸν ὁ φόβος του, τὰ λαμπρὰ σκεύη τῶν πολυαριθμων θυσιαστηρίων ἀφήσαντες εἰς τὸ ἔλεος τοῦ τυχόντος· ἀλλὰ τοῦτο δέν μ' ἔκαμε τοσαύτην ἐντύπωσιν, δῆσην ἡ θλίψις τῶν ταλαιπώρων ζώων, τὰ ὅποια ἐφαίνοντο αἰσθανόμενα τὴν σκληρὰν αὐτῶν τύχην· ὀλίγα τινὰ ἡσαν φονευμένα, ἀλλὰ δὲ πληγωμένα, τὰ περισσότερα δύμας, ἀβλαβῆ μείναντα, ἀφέθησαν ἔκει νὰ λιμοκονηθῶσιν.

'Ἐκ τῆς πλατείας ταύτης μακρὰ, ἀνηφορικὴ, καὶ στενὴ ὁδὸς ἦγεν εἰς τὸ κατάλυμα τοῦ φίλου μου· πῶς δὲ νὰ περιγράψω τὰς νέας φρικώδεις σκηνὰς. δῆσας εὐρηκα ἐνταῦθα; ὁδυρμοὺς μόνον καὶ ἀναστεναγμοὺς ἤκουον. Κάνενα δὲν ἀπήντησα δῆστις νὰ μὴ θρηνῇ τὸν θάνατον στενῶν συγγενῶν ἡ ἀκριβῶν φίλων, ἡ τὴν ἀπώλειαν ὅλης αὐτοῦ τῆς περιουσίας· μόλις ἡμέραν νὰ ὀδεύσω ἐν βῆμα χωρὶς νὰ πατήσω νεκρὸν, ἡ ἀποθησκοντα· εἰς τινὰ μέρη ἔκειντο ἀμάξαι μετὰ τῶν κυρίων, ἵππων, καὶ ἀναβατῶν, σχεδὸν κατασυντετριμένων· ἐδῶ, μπτέρες μὲ νήπια εἰς τὰς ἀγκάλας· ἔκει, δέσποιναι πλουσίως ἐνδεδυμέναι, ιερεῖς, μοναχοὶ, ἐμποροὶ, χειροτέχναι, εἴτε εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, εἴτε ἡδη ἐκπνέοντες· τινῶν ἡσαν τὰ σκέλη ἢ τὰ νῶτα τεθραυσμένα, εἰς ἄλλων τὰ στήθη ἐπέκειντο πέτραι βαρύταται· τινὲς σχεδὸν κεχωμένοι εἰς τοὺς λίθους, καὶ τοὺς διαβάτας εἰς μάτην ἐπικαλούμενοι, ἀρίνοντο ἀθλίως ν' ἀπολεσθῶσι μετὰ τῶν ἐπιλογῶν!

"Ἐφθασα, τίλος, ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας δπου δέτριβεν ὁ φίλος, ὑπὲρ τοῦ ὅποίου τοσοῦτον ἀνησύχουν· εὔρων δὲ καὶ ταύτην καὶ τὰς γειτονικὰς οἰκοδομὰς κατακρημνισμένας, ἥρχισα νὰ διαλογίζωμαι πῶς νὰ ἐξέλθω τῆς πόλεως ἀσφαλῶς, καὶ μετὰ μίαν σχεδὸν ὥραν ἐφθασα εἰς ξενοδοχεῖον Ἀγγλου τινὸς, ἡμιου μίλιον ἀπέχον τῆς Λισβῶνος, δπου διαμένω εἰσέτει μετὰ πολλῶν ἀλ-

λων ὁμογενῶν μου, ὡς καὶ Πορτογάλλων, εἰς τὴν αὐτὴν ἀθλίαν κατάστασιν, χαμενῶν ὡς ἐπιτοπλεῖστον καὶ ὑπαίθριος, μὲ μόλις σκέπασμά τι ἀπὸ τὴν δυσκρασίαν τοյ νυκτερινοῦ ἀέρος, ἐστις περὶ τὸν καιρὸν τοῦτον εἶναι δεύτερος καὶ διαπεραστικώτατος.

"Ισως νομίζεις, φίλε μου, τελειωμένην ἐνταῦθα τὴν Θρηνώδη ταύτην ὑπόθεσιν· ἀλλὰ φεῦ! τὰ δεινὰ τῆς πρώτης Νοεμβρίου ἀρκοῦν τόμους νὰ πληρώσωσι. Μόλις ἐνύκτωσε, καὶ ἀλλο θάμα παρέστη ἐνώπιον μας, ἐπίσης σχεδὸν φρικῶδες μὲ τὰ ἡδη περιγραφέντα—φλόγες ἔξεσπασαν πανταχόθεν τῆς πόλεως τόσον λαμπραί, ὥστε διὰ μόνου τοῦ φωτὸς αὐτῶν ἡμέραν νὰ ἀναγινώσκω. Χωρὶς ὑπερβολὴν δύναται τις νὰ εἴπῃ, δτι διαμιχτὶς ἀναφένεις καὶ διαποδίστας ἔξ οἰκολόγων ἡμέρας.

"Ἡ πυρκαϊά προβαίνει καταναλίσκουσα πᾶν διαθέσιν· σεισμὸς εἰχεν ἀφῆσεν· τόσον δὲ ἀδυμοὶ καὶ πεφοβισμένοι ἡσαν ἀπαντες, ὥστε διλιγώτατοι ἐτόλμησαν ἐμβάντες εἰς τὴν πόλιν νὰ διασώσουν μέρος τῆς περιουσίας των· πᾶς ἔνας εἶχε πρὸς τὰς φλόγας ἐστραμμένους τοὺς ὄφθαλμοὺς, καὶ ἵστατο ἐπιβλέπων περίλυπος καὶ μετ' ἄκρας σιωπῆς, τὴν δόποιαν διέκοπτον μόνον αἱ κραυγαὶ καὶ οἱ ὀδυρμοὶ τῶν γυναικῶν καὶ τέκνων, τοὺς ἀγίους καὶ ἀγγέλους ἐπικαλουμένων, ὅποτε ἡ γῆ ἥρχισε νὰ τρέμῃ· τοῦτο δὲ τόσον συχνὰ ἐγίνετο τὴν πρώτην νύκτα, (καὶ τωόντι ἐμπορῶ νὰ εἴπω πάντοτε μέχρι τῆς παρούσης στιγμῆς), ὥστε δὲν ἐπέρνα τεταρτημόριον τῆς ὥρας χωρὶς μικρὸν ἡ μέγαν σεισμόν. Ἐπέφερε δὲ τὴν τρομερὰν ταύτην πυρκαϊάν, καὶ δὲν ἡμέρασα νὰ μάθω, δχι, ὡς εἶπον τινὲς, ὑπόγειος ἔκρηξις, ἀλλὰ τὰ ἐπόμενα τρία αἴτια. Τὴν Ιην Νοεμβρίου ἐπιτελοῦν οἱ Πορτογάλλοι τὴν ἕορτὴν Πάντων τῶν Ἀγίων· κατὰ συνέπειαν, εἰς πᾶσαν ἔκκλησίαν καὶ παρεκκλήσιον ἡσαν πάμπολλα κηρία καὶ λαμπάδες ἀναμμένα· ταῦτα, δόντα φωτίαν εἰς τὰ παραπετάσματα καὶ τὰ σανίδια τὰ δόποια κατέπεσον, ἔγιναν πρώτη ἀφορμὴ τῆς πυρκαϊᾶς· ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, συνέδραμον αἱ εἰς τὰ μαγειρεῖα φωτίαι, τὰς δόποιας καθεῖς ἀφῆκεν ὅπως ἔτυχον· καὶ βέβαια τὰ δύο ταῦτα αἴτια καὶ μόνα ἡρκουν νὰ προξενήσωσιν ὀλεθριωτάτην πυρκαϊᾶν, μάλιστα ἐπειδὴ κάνεις δὲν ἀντέβαλλεν ἐμπόδιόν τι.

"Αλλὰ τρίτον καὶ χειρίστον αἴτιον, τὸ δόποιον ἥθελε φαίνεσθαι ἀπίστευτον, ἀν δὲν ἡτο δημοσίως καὶ ὑπὸ πάντων μεμαρτυρημένον, εἶναι τοῦτο· συμμορία τις πεπωρωμένων κακούργων, οἵτινες ἔξηλθον τῆς φυλακῆς ὅποτε κατέπεσεν ὁ τοῦχος εἰς τὸν πρώτον σεισμὸν, ἐνησχολοῦντο εἰς τὰ πυρπόλωσι τὰ κτίρια, ἔστι ἐφαίνετο πιθανὸν δτι ἔμελλον νὰ σωθῶσι. Τί παρεκίνησεν αὐτοὺς εἰς τὸ διαβολικὸν τοῦτον ἔργον δὲν ἐμπορῶ νὰ ἐννοήσω, ἐκτὸς ἀν ἥθελον ν' αἱ ξήσωσι τὴν φρίκην καὶ τὴν σύγχυσιν, ὥστε νὰ λόβισω τοιούτορόπως καλητέρων εύκαιριαν διὰ ν' ἀρπάξωσιν ἀσφαλῶς. Ἐπέφερε δὲ τὸ περιττός ὁ κόπος· διότι ὀλόκληρος ἡ πόλεις παρητήθη πρὶν τῆς νυκτὸς, καὶ πιστεύω δτι ψυχὴ δὲν

ζμεινεν εἰς αὐτὴν παρὰ τοὺς ἔξωλεστάτους ἑκείνους καὶ τινας ἄλλους ὁμοίους των· διὸν ἀκινδύνως ἡμπόρουν ν' ἀρπάζωσιν. "Ισως καὶ ἄλλα αἴτια παρὰ τὴν ληστείαν παρεκίνησαν τινὸς αὐτῶν· εἰς κατ' ἔξαιρετον συλληφθεὶς (λέγουν διὰ τοῦ Μαυρούσιος, καταδικασμένος εἰς τὸ κάτεργον) ὁμολόγησεν ἐπὶ τῆς ἀγχόνης, διὰ τοῦτος ἡδίος ἔβαλε πῦρ εἰς τὸ παλάτιον ἐσεμνύνετο δὲ διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, καὶ ἐδηλοποίησε μὲ τὴν τελευταίαν πνοήν του, διὰ τοῦτος ἔκανε τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν. Συνδραμοῦσαι λοιπὸν αἱ τρεῖς αἵτιαι δὲν εἶναι παράδοξον διὰ τὴν ἐγέννησαν τρομερὴν πυρκαϊάν, ητις ἀνεμπόδιστος ἀφεθεῖσα κατηφάνιτε τὴν πόλιν ὀλόκληρον, ἢ τοιδάχιστον πᾶν διὰ τοῦτος ἔνυπηρχεν εἰς αὐτὴν μεγαλοπρεπὲς καὶ πολύτιμον.

Περὶ τῶν οἰκοδομῶν παρετηρήθη· διὰ αἱ στερεώταται κατέπιπτον ἐν γένει πρώτισται. Πλᾶσα ἐκκλησία, μοναστήριον, παλάτιον, καὶ δημόσιον κτίριον, μὲ ἀπειραρίθμους ἰδιωτικὰς οἰκίας, ἢ κατεκρημνίσθησαν, ἢ τόσον δεινῶς ἔκλονήθησαν, ὥστε διὰ τὴν ἐπικίνδυνον νὰ περάσῃ τις ἀπὸ πλησίον αὐτῶν.

"Ολος ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δοσοὶ ἔκάστων, ἢ ἔθανατώθησαν, εἰς τὰ ἔρειπια ἔξορύτοντες, ὑποτίθεται, κατὰ τὸν ἐλάχιστον ὑπολογισμὸν, ὡς ὑπερβαίνων τὰς ἔξηκοντα χιλιάδας· μολονότι δὲ ἡ ἔκημα ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ λογαριασθῇ, ἵδεαν τινὰ δομῶς περὶ αὐτῆς ἐμπορεῖς νὰ σχηματίσῃς, ἀφοῦ σὲ βεβαιώσω διὰ ἡ ἐκτεταμένη καὶ βαθύπλουτος αὐτῆς πόλις δὲν εἶναι τώρα εἰμὴ παρμεγέθης ἐρειπίων σωρός· διὰ τοῦτο οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοὶ εἶναι κατὰ τὸ παρὸν ἵστοι· διὰ τοῦτο χιλιάδες οἰκογενεῖῶν, αἰτινες προχθὲς ἀκόμη ἔξων εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἀφθονίας καὶ τῆς τρυφῆς, εὑρίσκονται σήμερον διεσπαρμέναι τῆς κάκεῖσε εἰς τοὺς ἄγρους, παντὸς τοῦ πρὸς ἀνεστινέστερημέναι, καὶ μηδένα εύρισκουσαι δυνάμενον νὰ τὰς συνδράμῃ.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφοῦ παρῆλθεν ὁ πρῶτος φόβος, ἐμβῆκα εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τὰ ἀστφαλέστερα μέρη, ὥστε νὰ ἴδω ἀν διὰ τοῦτο τρόπος νὰ ἐκβάλω τὶ ἀπὸ τὸ κατάλυμά μου· ἀλλὰ τόσον εἰχεν ἐπαυξήσειν τὰ ἔρειπια ἢ πυρκαϊά, ὥστε τὴν ὁδὸν καὶ διακρίνω· βουνοὶ πετρῶν καὶ χωμάτων μὲ περιεκύκλουν πανταχόθεν. Πάλιν δομῶς εἰσῆλθον μετὰ ἡμέρας εἰς τὴν πόλιν, συμπαραλαβὼν καὶ τινας ἀχθοφόρους, οἱ ὄποιοι, πρὸ πολλοῦ κατ' ἑκεῖνο τὸ μέρος τῆς πόλεως ὑπηρετοῦντες, ἔγνωριζον τὴν θέσιν ἰδιαιτέρων οἰκων· διὰ τῆς βοηθείας αὐτῶν ἀνεκάλυψα, τέλος, τὴν κατοικίαν μου· ἀλλὰ πάραυτα ἐπληροφορήθην, διὰ τὸν ἔσκαπτον δὲν θελον πιάσειν οὔτε τὸ ἔξοδον· ἐπειτα, ὁ εἰσέτι ἀναβαίνων ἀπὸ τὰ ἔρειπια καπνὸς μὲ εἰδοποίησεν, διὰ δοσα ἔγω μάλιστα πάντων ἐτίμων ἡσαν ἡδη κεκαυμένα.

Καὶ τὰς δομὰς φοράς, καθ' ἀς ἐπεχείρησα τὴν ἀκαρπον ταύτην ἔρευναν, ἔξαιρέτως τὴν πρώτην, τοσαύτη δυσωδία προήρχετο ἀπὸ τὰ νεκρὰ σώματα, ὥστε παρ'

ολίγον ἐλειποθύμησα· μολονότι δὲ τὴν ἐσχάτην διὸν ὀλιγώτερον δυνατὴ, τάποτελέσματα δομῶς μὲ ἡσαν δεινότερα, καθότι ὑπέπεσον εἰς πυρετόν. Τὸ πάθημα τοῦτο μὲ ἔκαμε προσεκτικάτερον εἰς τὸ μέλλον, καὶ ἀπέφευγον τόπους τινὰς, διότι τέσσον ὑπερβολικὴ διὸν δυσωδία, ὥστε ὁ κόσμος ἤρχισε νὰ φοβῆται λοιμικὴν νόσον. Φίλος μου τις, καταβάτας εἰς τὴν πόλιν ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν σεισμὸν, μὲ διηγήθη διὰ τοῦτον εἰς τὰς ὁδοὺς σώματα φρικωδῶς κατεσπαραγμένα ὑπὸ τῶν κυνῶν, ἄλλα ἡμικαυμένα, ἄλλα διόλου ἐψημένα· καὶ διὰ εἰς τινὰς τόπους, μάλιστα παρὰ τὰς θύρας τῶν ἐκκλησιῶν, ἔκειντο πολυάριθμα σωρηδὸν, τὸ ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Τὴν γενομένην τρομερὰν θραύσιν ἐμπορεῖς νὰ εἰκάσῃς ἐκ τοῦ ἐπομένου ἐνὸς μόνου παραδείγματος· Υπῆρχεν ὑψηλή τις καμαρωτὴ δίοδος, ἀπίνακτι μιᾶς τῶν θυρῶν τῆς ἀρχαίας πρωτευόστης ἐκκλησίας· ἐξ ἀριστερῶν διὸν διεριφημος ἐκκλησία τοῦ Ἀγ. Ἀντωνίου, καὶ ἐκ δεξιῶν ἰδιωτικαὶ τινες οἰκίαι ὑψηλόταται· ἐν τῷ μέσῳ τῶν τεσσάρων τούτων οἰκοδομῶν ἔμενε φυσικὰ μικρά τις πλατεῖα. Εἰς τὸν πρῶτον σεισμὸν, πολλοὶ οἵτινες ἐπέργων τότε ὑποκάτωθεν τῆς καμάρας, κατέφυγον εἰς τὸ κέντρον τῆς πλατείας· τὸ αὐτὸ δὲ ἐπράξαν καὶ δοσοὶ ἡμπόρεσαν ἀπὸ τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὰς δομὰς ἐκκλησίας· ἄλλα τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ καμάρα καὶ τὰ πρόσωπα τῶν δομῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν γειτονικῶν οἰκοδομημάτων, ὅλα κλιναντα πρὸς ἄλληλα, κατέπεσον καὶ κατέχωσαν ἀπαντας, ἐνώ ἵσταντο ἐνταῦθα συσσωρευμένοι.

"Ιδού, φίλατε, σ' ἔξιστόρησα γνησίως, καί τοι ἀτελῶς, τὴν φρικώδη ταύτην καταστροφὴν, ἡτις ἀφῆκεν ἀνέξαλεπτον ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμά μου· ἔχασα δλα τὰ χρήματα δσα εἰχον πλησίον μου, καὶ ἄλλα ἴμάτια δὲν διέσωσα παρὰ τὰ δοποῖα φορῶ· ἄλλα πολὺ μᾶλλον μὲ θλίβει ἢ ἀπώλεια τῶν χαρτίων μου. Πρὸς ἐπαύξησιν τῆς παρούσης μου δυστυχίας, οἱ φίλοι ἔκεινοι, εἰς τοὺς δοπούους ἡδυνάμην νὰ προσδράμω ἐφ' οἰασδήποτε ἄλλης περιπετείας, εύρισκονται τώρα εἰς τὴν αὐτὴν ἀδιλίαν κατάστασιν. Μ' ὅλα ταῦτα, δὲν ἔχω κάνεν δίκαιοιν νὰ παραπονῶμαι ἢ ν' ἀπελπίζωμαι, ἄλλα μᾶλλον μετὰ βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης ὀφείλω νὰ προσπίπτω ἐνώπιον τοῦ Παντοκράτορος, δὲ ποποῖος τόσον δρατῶς μὲ διετήρησεν ἀπὸ τοιούτους καὶ τηλεούτους κινδύνους· ἢ αὐτὴ δὲ ἀγαθὴ Πρόνοια ἐπλίξω διὰ θέλει καὶ τοῦ λοιποῦ μὲ προστατεύειν, καὶ τῆς παρούσης στενοχωρίας μὲ ἀπαλλάξειν.

ΕΥΤΕΝΕΣΤΑΤΟΣ.--Τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἔγινε σήμερον τόσον κοινὸν, τόσον εὐτελές, ὥστε δύναται πᾶς ἔνας νὰ τὸ ἀγοράσῃ καὶ νὰ τὸ στολισθῇ δι' ὀλίγον τι, ἢ καὶ νὰ τὸ λάθη δωρεάν, χωρὶς νὰ ἔξοδεύσῃ τίποτε· διότι οἱ πωλοῦντες ἢ χαρίζοντες αὐτὸ εἶναι πάντοτε δὲ παίδευτος ὅγλος, ἢ οἱ ἀπόλυτοι ἡγεμόνες, ζηγουν ἀνθρώποι μὴ γνωρίζοντες τί πωλοῦν ἢ τί χαρίζουν, ἢ χαρίζοντες καπνὸν, διὰ νὰ ζωπυρῶσι τὸ ἀπίλυτον τῆς ἔξουσίατων. Τοῦτο συμβάίνει μᾶλιστα εἰς τὰς δυσνομούμενας πολιτείας. "Οταν δὲ τοιούτας διέχει οὔτε πολιτας ἔξαιρέτως δυομαζομένους εὐγενεῖς, οὔτε μέρος πολιτῶν ἀξιον ὃντας διάστιτος εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ εύνομία